

Епізодник повнометражного фільму за мотивами циклу “Вечера на хуторі близ Диканьки” М. Гоголя

Село диканька

Молодий коваль Вакула готується до від'їзду на Сорочинський ярмарок. Він складає до свого воза свої вироби - підкови, коси, серпи, окремо з великою любов'ю він складає зброю - шаблі, пірначі, кістені. Його мачуха Солоха збирає пасинку торбу з їжею. Вона відьма, але Вакула про це не знає. Батько Вакули давно зник і ніхто не знає куди. Вакула так і живе з мачухою. Вони начебто домовились не помічати один одного хоча й живуть в одній хаті. Солоха складає до торби хліб, сало, цибулю й фляжки з водою, а також Чорта. Тому вона дає наказ одразу як він зробить справу передати все хазяїну, а самому сховатись назад в торбу Вакули і пильно стежити за всім, що відбувається навколо. Чорт обіцяє зробити все найкращим чином, зменшується в кілька разів і ховається в торбу до Вакули. Солоха виносить торбу на двір де вже стоїть воз готовий до дороги. Вакула бере торбу, ввічливо, але холодно дякує мачусі і виїжджає з двору. Його кінь - чорної масті Булат, не швидкий, але дуже витривалий, тільки він може тягнути такого важкого воза. Багато односельчан Вакули також збираються на ярмарок. З багатьох дворів виїжджають вози й повозки, чути гамір, прощання, поцілунки, сміх і сльози через розлуку. Вакула їде сумний бо ніхто не проводжав його ані поцілунком, ані зі сміхом, навіть зі сльозами. З одного двору виїжджає красивий, яскраво розмальований воз. Воз повний гончар них воробів, але не вони цікавлять Вакулу, на ввозу сидить Христина - молода дівчина котра подобається йому. Позаду Христини, наче Цариця на троні сидить її мачуха - сердита тітка, а батько йде пішки поруч з конями. Воз Вакули під'їжджає до ввозу батька Христини і односельчани вітаються. Вакула закохано дивиться на Христину, але вона не звертає на нього уваги, на нього звертає увагу мачуха Христини, вона сердито живиться на Вакулу. Батько радий компанії Вакули - чоловікам є про, що поговорити. Чорт Вертихвіст, що сидить в торбі Вакули псує настрій мачусі і та сердито каже чоловікові залазити на воза і поспішати на ярмарок, а не теревені на дорозі розводити. Батько Христини вибачається перед Вакулою і залазить на воз. Значно легший воз Батька Христини швидко від'їжджає вперед, Мачуха задоволена. Вакула з сумом дивиться як воз з Христиною віддаляється від нього, його навантажений залізом віз не може їхати так швидко. Вакула розмовляє з конем, каже, що любить його, але мріє, щоб він був хоч трохи швидшим, бо він так хоче покрасуватися перед коханою на лихомому коні, може тоді вона зверне на нього увагу. Кінь намагається їхати швидше, але чорт робить всілякі капості і вони сильно відстають від воза на котрою їде Христина. Чорт задоволено хихотить в торбі Вакули.

Хутор пана Данила

Хутор стоїть поміж двох високих, зарослих соснами, гір. З тилу хутор впирається в скелю, а обличчям повернутий він до шорокої наче море річки. Хутор складається з міцних будинків. На подвір'ї сидить пан Данило і тримає на руках свого маленького сина. Його дружина Катерина вішає випрану білизну на тин. З Будинку виходить суворий батько Катерини і сердито оглядає подвір'я. Катерина радісно вітається з ним, він сухо відповідає і йде з двору. Пан Данило задиркувато дивиться на Батька Христини, котрий є Басаврюком. Данило голосно і надмірно чемно вітається з Басаврюком, той бурчить щось незрозуміле і йде до конюшні де окремо від усіх стоїть його кінь. Басаврюк виводить коня на подвір'я. Данило питає його куди він їде, але Басаврюк залишає це папитання без відповіді. Швидко, нікому нічого не кажучі, Басаврюк заплигує на свого коня і йде з двору. Христина вибачається перед чоловіком, але Данило каже, що це не її провина.

Данило- Слухай Катерина. Мені здається, що твій батько не бажає жити з нами мирно. Приїхав набундючений, суворий, наче сердиться... Ну незадоволений навіщо приїжджати? Не побажав випити за козацькою волю. Не взяв до рук дитини! Ні не козацьке у нього серце.

Христина розчаровано дивиться в бік куди поїхав батько і з вибаченням на Вакулу.

Дорога на ярмарок

Дорога наповнюється возами. Різні люди, різних національностей везуть всілякі дивні речі на ярмарок - зброю, одяг, їжу, сіль, чого тут тільки нема. Рух уповільнюється, бо возів стає все більше і більше. Іноді рух зовсім припиняється і чоловіки вирішують як зробити рух швидшим, деякі просто чекають своєї черги. Поруч з дорогою розташувався сліпий кобзар з хлопчиком поводитирем, кобзар співає думи про Героїв минулих часів і різні побутові пісні. Поки всі стояли і чекали воз Вакули несподіванно наздогнав воз батька Катерини. Поруч з дорогою також зібралася ватага веселих парубків, серед котрих виділяються Левко і Грицько - перший маленький вертлявий, другий великий і дещо вайлуватий. Молоді козаки, а особливо Левко весело кепкують з усіх подорожніх. Одним з об'єктів їхніх жартів стає мачуха Катерини, Левко зачіпає її, доходить до сварки, аж поки воз з Катериною починає рухатись, але ватажок жартівників - молодий козак Левко не може так просто відпустити лайливу бабу і кидає шматок дорожнього бруду їй в спину. Вся красива зелена кофта мачухи забруднена, мачуха обертається, але її гнів замість Левка, через магію Чорта, падає на Вакулу котрий випадково опинився поруч. Всі навколо сміються і з мачухи і з Вакули котрий отримує велику порцію прокльонів від мачухи хоча ні в чому не винний. Скоро всі вози знову починають рух лише кобзар і його поводитир залишаються на дорозі. Кобзар співає думу про зло, що йде зі Сходу і скоро накриє всю Землю. Сорочинський ярмарок На ярмарку буяє життя. Всі все продають, домовляються, сваряться, б'ють один одному по руках на знак домовленості. Поруч з Вакулою стоїть єврей котрий продає жінкам різні трави і настоянки від всіх хвороб на світі. Вакула займається своєю справою - до нього підходять селяни і воїни, одні купують серпи й коси, а інші зброю. До нього підходить батько Христини і каже, що бачив погляди Вакули і, що він не проти такого зятя як він, але ж невідомо чи захоче Христина за нього? Вакула не знає, що зробити ще заради того, щоб Христина його покохала і батько відходить до свого воза. До Вакули підходить Тарас Бульба з синами - Остапом і Андрієм. Тарас каже, що сини його навчалися в головному університеті в Місті-на-Пагорбах, а зараз він нарешті везе їх до "справжнього університету" для чоловіків, на Запорізьку Січ і тому йому треба для синів придбати найкращу зброю і решту реманенту. Вакула сумний, він продає все необхідне і Тарас щедро платить за це. Тарас звертає увагу, що Вакула не дуже щасливий, бо мав би бути таким через дуже гарного покупця, але Вакула не налаштований спілкуватися з Тарасом, старший син Тараса, Остап, кепкує з Вакули, а той гідно відповідає йому міцним словом. Остап викликає Вакулу на бій і той приймає виклик. Всі навколишні лавки зачинаються - всі готуються до видовища - бій козаків. Двоє молодих чоловіків завзято б'ються на мечях, обидва сильні, обидва могутні, але спритнішим є Вакула котрий і перемагає у Остапа. Вакула використовує йовий прийом котрого не знає ані Остам, ані навіть Тарас. Тарас задоволений боєм, йому сподобалось як бився його син і він безумовно віддає належне майстерності Вакули, Тарас каже, що такому парубку місце на Запорізькій Січі, де надзвичайно цінують ковалів, а якщо той ще й гарний воїн то тим більше. Вакула каже, що не готовий до життя на Січі, він мріє одружитися і виховувати дітей, бо його батько покинув і можливо саме через то, що втік на Січ. Тарас питає як звати батька Вакули той називає ім'я, Тарас каже, що всіх знає на Січі, такого коваля там точно не було, але вже вечір настає і час відсвяткувати гарну справу - продаж зброї синам Тараса, чесний бій і початок великої дружби, Тарас запрошує всіх у шинок. Поруч з шинком вони бачать двох козаків великого - Грицька і маленького, котрий сперечався з мачухою Христини - Левка. Вони відчайдушно гамселять один одного. Грицько намагається потрапити до шинка, а Левко йому заважає. Друзі зацікавлено дивляться на бійку, але недовго - всі зголодніли, вони заходять до шинка і замовляють кожному по порції галушок, вареників, одного кабана на всіх і відро меду. В шинку сидить кобзар котрий розповідає історію про чорта котрий дав в заклад єврею свою Червону свитку котру той продав, а новий хазяїн дізнався, що то бісовська одежа й порубав її на дрібні частки і розкидав по всьому світі, і ходить той чорт тепер і збирає докупи свою червону свитку і, що горе тому до кого ця свистка в руки потрапить. Тарас цікавиться у синів як і чому навчали їх в університеті, він глузує з них, це дратує Остапа, але Андрій не зважає на це. До шинка входить Грицько тягнуци підлогою Левка, що вчепився руками в його ногу. Тарас сміється з них і запрошує до свого столу,

Грицько радо сідає за стіл і замовляє купу їжі, Левко відпускає Грицька і сідає поруч, не лежати ж під столом на котрому стільки їжі і питва. Левко й Грицько гарні друзі, але Левко не пускає Грицька до шинків бо завжди з цього виходять пригоди. Може сьогодні пронесе, каже батько Катерини, котрий також раптом опинився за їх столом. Всі п'ють мед спілкуються. Батько Христини каже, що вирішив не зважати на думку дочки і він дає згоду на весілля Вакули й Христини. Вакула радіє, вони обіймаються, Тарас: "сам собі ярмо на шию повісив і радіє з того", але і він, всі за столом радо випивають за успіх цієї справи. Йде час і от вже всі сплять за столами. Повз стіл швидко проходить Басаврюк котрий весь вечір стежив за компанією, і виходить з шинка. Чорт Вертихвіст вилазить з торби Вакули, лізе до шапки Грицька й витягає звідти Грамоту. Чорт вибігає з шинка. Грицько прокидається і розуміє, що Грамоту вкрадено він поспішає наздогнати Вертихвоста і бачить, що той передає грамоту старезному дідуганові. Грицько нападає на них, але дідуган зникає в диму, а самого Грицька Вертихвіст відсилає до Пекла. Здихавшись Грицька задоволений Вертихвіст повертається до торби Вакули і спокійно засинає. Зранку батько Христини штовхає Вакулу і вони йдуть до будинку де вона, разом з мачухою, ночували. Мачухи нема, Христина сама в хаті, вона співає веселу пісню про свою красу. Батько каже, що дав згоду на її з Вакулою весілля. Христина каже, що вийде за Вакулу тоді коли той принесе їй черевички, що носить сама Цариця, "це мачуха тебе цього навчила? От бісовська баба, відьма їйбо відьма". Батько й Вакула сумні виходять з двору. Батько каже може воно й добре, бо баби то такі створіння, що без них ніяк, але з ними ще гірше. На ярмарку шум і гвалт - зник козак Грицько з дуже важливою Грамотою, Левко бігає по всій ярмарці і шукає його. З Левка всі глузують, вже поки не дізнаються, що серед краму Вакули знайдено шматок Червоної свитки. Всі дивляться на Вакулу підозріло. Батько Христини, що ще кількома хвилин тому обіймався з ним каже, що його мачуха відьма і, що Грамоту напевно він поцупив. Вакула каже, що це неправда. Всі нападають на Вакулу, його захищає лиш сліпий кобзар. Це старий воїн котрий колись був на Січі козаком. В одній з сутичок він отримав шаблею промежи очі. На лобі з того часу у нього глибокий шрам, а очі загорнулися всередину. Він бачить внутрішнім оком. Кобзар захищає Вакулу.

Кобзар- Це не він

Левко - Але ж на нього все вказує

Кобзар - А я кажу не він

Остап - Але ж мачуха у нього відьма, батьку. Що скажете?

Кобзар - Скажу, що не він і більше нема чого казати

Батько Христини - Але ж козак пропав, пропала й Грамота!

Кобзар - Це правда

Левко - А хто вкрав як не він? Розсуди

Кобзар - Я не суддя йому

Левко - То може ми до судді його відведемо? Я знаю на Січі такого. Він всю нечисті як свою тарілку знає

Тарас - Суд то добре. Справедливий суд завжди за правду

Остап і Андрій - На Січ! До Пацюка відведемо

При слові Пацюк кілька козаків лякаються і посміхаючись дивляться на Вакулу: "Пацюк тебе на чисту воду виведе" . Тарас: "бачиш як воно, якщо хлопу на Січ написано попасти, як не пручайся, попадеш". Вакулу в'яжуть, садять на його коня Булата і везуть на Запорізьку Січ. З ним разом їдуть Тарас Бульба з синами і козак Левко.

ХУТОР ПАНА ДАНИЛА

На підвір'ї, поруч з старою вербою стоїть великий стіл. За столом сидять всі козаки Данила, він сам і дружина його. поруч стоїть люлька в котрій спить син Данила. Всі снідають. Сяє сонце. До хутору приїжджає Басаврюк. В очах його злий і одночасно радісний вогонь. Він задоволений. Але радість його якась чорна. Басаврюк підходить до столу і з викликом дивиться в очі Данилові, той піднімається з-за столу і дивлячись прямо в очі Басаврюкові, так само з викликом вітає його і запрошує до столу. Син данила поркидається і починає плакати, Катерина встає до сина, але Данило сам бере сина на

руки і каже, що Катерині треба подати батькові їжу. Син заспокоюється на руках у Данила. Данило їсть однією рукою тримаючи сина, а іншою ложку. Басаврюк сідає, наче робить послугу, Катерина піднімається з-за столу і підходить до великої таріші в котрій лежать галушки. Христина накладає тарілку галушок і окремо ставить перед батьком тарілочку зі сметаною і смаженим з цибулею салом. Басаврюк не дивиться на доньку він дивиться на Данила, котрий спокійно їсть. Басаврюк з'їдає одну галушку, кривиться, кладе дерев'яну дожку на стіл і з викликом каже Данилові

Басаврюк - Не люблю я цих галушок. Ніякого смаку нема
Данило(іронічно) - Чому ж тестю ви не любите галушок? Хіба ж вони погані? Моя Катерина такі галушки робить, що і гетьману не часто доводиться таких поїсти. А гидувати їми не треба. Це християнська страва. Всі святі люди угоднікі Божії їли галушки.

Басаврюк сердито встає із-за столу і йде в будинок. Катерина благально дивиться на Данила.

Дорога на запорізьку січ

Дорогою Козаки знайомляться один з одним, розповідають один одному різну небувальщину, полюють. До Вакули ставляться обережно, але без агресії - допоки суддя не вирішить його долю він звичайна людина, хіба, що зв'язана і сама по собі ходити нікуди не може. Тарас спілкується з Вакулою і дивується тому, що той жодного разу на Січі не був, хоча, каже Тарас, може воно й добре, якщо з нечистим ти дружиш і на Січі про це дізнаються то покарання буде дуже суворим. До того ж козак зник і Грамота важлива. То може варто сказати правду? Вакула каже, що правду вже сказав. Тарас - ну як знаєш, правду ми все одно дізнаємось, але тобі вигідніше щоб ми дізналися її якомога раніше. Надвечір на дорогу спускається сильний туман і в проміннях сонця, що сідає за обрій, козаки бачать величезну фігуру Лицаря на коні зі списом в руках. Козаки не знають хто він і поспішають до нього, але він зникає саме в той момент коли вони майже поруч з ним. Козаки здивовані і тієї ночі не лягають спати, поспішають на Січ котра з'являється перед ними на світанку.

Запорізька січ

Запорізька Січ вражає. Навіть Тарас, котрий часто тут бував, захоплено, піднесено дивиться на неї. На березі, поруч ж переправою на острів, бе базується Січ, бійка - Молода дівчина, провідник амазонок каже, що їй потрібно потрапити на Січ, ніхто не хоче її перевозити, бо жінкам на Січі з'являться заборонено, вона сердито кидається то на одного то на іншого, просить перевезти на Січ, але всі їй відмовляють. Нарешті вона захоплює один з човнів і починається бійка. Дівчина східної зовнішності (казашка, татарка...). Вона прискакала з своїм підрозділом жінок-амазонок, щоб попередити козаків про небезпеку навали зі Сходу, але їй ніхто слухати не хоче, це сильно її обурює. Тарас з синами отримують над нею перемогу і виганяють з човна, насмішкувато допитують чого це дівчата вирішили на Січ податись. Дівчина розповідає про чутки зі сходу, але їй ніхто не вірить. Чоловіки завантажуються в човен і відпливають до Січі. Амазонка уважно дивиться на Вакулу, сердито каже, що вони шайтана на Січ везуть, а її не пускають. "Це тому, що шайтан кращий за жінку, а хто такий шайтан?". Вакула хвилюється, Левко це помічає і каже, що для Вакули є останній шанс, його не цікавить чи живе Вакула з чортом, чи цілується з ним, йому потрібно Грамоту повернути і товариша, Вакула каже, що не знає про це нічого, Левко сердиться і обіцяє, що сам проконтролює щоб з нього витрясли всю правду. Січ вражає Вакулу. Він звичайно боїться, але з цікавістю розглядає як вона влаштована. Деякі мешканці Січі лякають Вакулу, що подобається Тарасу. Ковалі дивують своєю силою і незнайомою Вакулі залізною магією. Взагалі на Січі багато заліза і дерева. Ці два матеріали органічно поєднуються в усьому що там є - прикрасах чоловіків, зброї та іншому. Метал і дерево. Тараса помічають місцеві і радо до нього кидаються з привітаннями, але він не дуже говіркий, треба зробити справу - Вакулу здати для перевірки до Пацюка. А потім вже можна буде й поговорити. Сини Тараса зацікавлено крутять головами на всі боки, вони вже хочуть зануритися в цей дивовижний кагал, але поки

батько не дозволив, поки не випустив їх на волю, вони чекають цього. Вакула мовчить, він дуже наляканий, але сказати іншого ніж вже казав, не може. Всі йдуть на центральний Майдан Січі де на всіх чекає старшина і інші козаки. Виходять Гетьман і Тарас розповідає причину їхнього приїзду і, що вони бачили дорогою Лицаря. гетьман уважно дивиться на Вакулу Гетьман Кажі правду, де Грамота і козак Грицько? Вакула Я не знаю ГЕТЬМАН Вн втретє відмовився зізнатись? Тарас і Левко кидають головами. Гетьман наказує віддати Вакулу на допит. Деякі козаки із співчуттям дивляться на Вакулу. Видно, що Пацюка бояться всі. Вакулу приводять до низенького, окремо збудованого, будиночка і впускають його туди. В будиночку сидить козак Пацюк, він довго був в полоні у нечисті, втік звідти і довів свою вірність, тому на його вміння чаклувати всі дивляться крізь пальці, бо він корисний - може визначити хто є нечистою силою. Вакулу підвозять до будинку котрий стоїть окремо і запускають його всередину, самі лишаються на вулиці. В будиночку напівтемрява, Вакула придивляється і бачить великого товстого козака котрий лежить на невисокому лежку і уважно на нього дивиться. Пацюк їсть вареники зі сметаною котрі самі плигають йому до рота. Вареник спочатку сам ліпиться, потім стрибає в окроп, потім в тарілку зі сметаною, а вже потім до великого рота Пацюка. Пацюк дивиться на Вакули пронизливом поглядом, а той зачаровано дивиться як по всій кімнаті літають вареники. Тарас і Левко спілкуються з Гетьманом та старшиною, всі погоджуються, що неспокійно стало на землі, що може бути війна, але з ким і як до цієї війни готуватися ніхто не знає. Остап і Андрій знайомляться з молодими козаками, вони задирають один одного, старший серед молодих, хитро дивлячись на Остапа і Андрія, каже, що цих парубків варто перевірити, вони мають довести, що гідні бути Запорожцями. Остап і Андрій борються з двома іншими, сильними, спритними козаками. Потім, з зав'язаними очима, змагаються в стрільбі з лука, та пістолів. Пацюк спілкується з Вакулою і детально розпитує його про події ночі в шинку на ярмарку, він сміється коли Вакула розповідає про то, що його звинувачують в зникненні козака Грицька та Грамоти і каже, що не Вакула з нечистою силою водиться, а вона з ним, каже, що чорт силить у Вакули в торбі. Вакула здивований заглядає до своєї торби і бачить там чорта Вертихвоста. Тарас з старими своїми друзями задоволено дивляться на змагання молодих козаків, їм подобається молода сила, що йде їм на зміну. Молоді козаки готуються до останнього змагання - переплисти, проти течії Дніпро, захопити маленький острів та утримати його. В змаганні перемагають Андрій та Остап котрі спільними зусиллями відбивають напади інших козаків. Тарас задоволено, гордо дивиться на своїх синів, інші старі козаки вітають його з такими синами і нахваляють їх. Остап і Андрій перемогли, але насолодитися перемогою не можуть - з будинку Пацюка вилітає чорт котрого тримає за хвоста Вакула. Чорт намагається втекти, але Вакула сильно вчепився в нього, чорт біжить в напрямку річки, до місця де стоїть старшина, що дивилася на змагання козаків, старшина розходитьсся, а Вакула слідком за чортом летить в річку. Чорт піднімається в повітря, але Вакула його не пускає - він, наче на водних лижах, їздить за чортом туди-сюди. Вся січ зібралася на березі подивитися на таку дивовижну річ. Нарешті Вакула смикає чорта за хвоста, той кричить від болю, Вакула намотує собі чортового хвоста на руку і примушує того спинитись, разом вони зупиняються і тонуть. Остап з Андрієм швидко плигають в воду і витягують Вакулу котрий міцно тримає чорта. "Шайтану на Січ можна, а жінці ні?" - лунає голос сзаду, всі обертаються і бачать підрозділ амазонок. Жінкам на Січі - смерть!,- А ти спробуй, всі дивляться один на одного в напруженні, жінок мало, але вони так сміливо дивляться в очі сильним козакам, що ті не наважуються напасти, вони поважають хоробрість. "Чорт на Січі, жінки на Січі. Часи точно тривожні, часи міняються, і це мені не подобається", каже Гетьман і запрошує всіх на Майдан для Віче. Тихо і швидко збітаються всі на Майдан. Разом з усіма йде і Старий Кобзар котрого на Січі всі поважають. Спочатку допитують Вертихвоста і той розповідає, що з Пекла прийшов на Землю, що у мачухи Вакули працював і вона наказала йому Грамоту поцупити. Що вже давно передав ту грамоту Чаклунові і, що тепер війни не уникнути. Що мерці вже готові переписати грамоту - список всіх живих, мертвих і ненароджених, з тим, щоб одразу всіх в мерців записати. Війська упирів і іншої нечистоти вже йдуть на Січ війною і коли вона паде то й до Міста на холмах, недалеко буде. А для того, щоб переписати Грамоту треба в Києві бути, бо саме це Місто є центром всього, є тим місцем на Землі де зберігається рівновага, баланс. Амазонка каже, що вона саме тому і тут,

хотіла попередити про це козаків, але ті десять днів не пускали її на Січ і ніхто зі старшини до неї не приїхав і тому, вони згаяли час. Її народ відчував початок великої війни. Гетьман запитує у Вертихвоста: "і коли ж почнеться війна?". Чорт показує на горизонт : "Вже почалась", всі бачать на горизонті кілька сигнальних димів, що йдуть від козацьких сторожових застав. Жінок-амазонок і Вакулу з чортом відводять до козацької в'язниці. А вся Січ готується до бою. Веселощі і жарти припинились - всі зібрані, кожен робить свою справу. Андрій з Остапом пристають до підрозділу молодих козаків. Кобзар сідає на височині щоб звідти всі, під час бою чули його пісню. На іншій високій точці сідає Пацюк котрий уважно оглядає поле за Дніпром, звідки має прийти ворожа сила. Вдалечині з'являються сили ворогів. Козаки котрим наказано охороняти Вакулу і інших не витримують і біжать на поле бою: "куди подінуться? Тут заговори накладені і на двері і на вікна, не вийдуть". Чорт сидить в одній кімнаті з Вакулою, а амазонки окремо. Вакула виглядає на вулицю намагаючись побачити, що там діється. Амазонки також незадоволені - вони рвуться в бій, але козацька в'язниця збудована так, що ані людина, ані нечиста сила з неї вибратись не можуть. Чорт розповідає свою історію, що йому дуже подобається Земля і жити серед людей. Вакула сердиться на нього, але розпитує чи не знає той де його батько? Чорт каже, ще не знає, розповідає як добре йому служилося його мачусі. Вакула запитує, як можна стати хазяїном чорта, той сміється і каже, що Вакулі це не під силу. Вакула наполягає. Чорт каже, що треба побитися об заклад - Вакула ставить свою душу, а чорт свою службу. Вакула погоджується. Вакула має випити і не скривитись жбан смоли, а чорт - жбан меду. До Січі підходять війська ворогів. Між нечистю і козаками - Дніпро. Козаки думають, що без човнів вороги не зможуть подолати Дніпро. Козаки сміються з ворогів, стріляють в тих з луків і пістолей, але це не сильно зменшує кількість ворогів. Раптом упирі починають заходити в річку - вони давно мертві, дихати їм не треба. Сотня за сотнею військо упирів піднає під воду, вони йдуть дном річки і виходять на берег де зустрічаються з гострими шаблями козаків, починається запеклий бій. Вакула п'є смолу, а чорт - мед. Вакула витримує, а чорт ні, він кривиться, плюється, у нього паморочиться в голові. Вакула перемиг. Чорт навчає Вакулу, як користуючись його навичками коваля і силою чорта, звільнитись. Вакула і чорт звільняються самі і визволяють амазонок і всі поспішають на поле бою. Події розгортаються блискавично. Козаки рубають в капусту упирів. Ті рухаються повільно, але якщо не встигнути вбити їх вони блискавично кидаються на жертву і висмоктують в неї сили і сама жертва стає упирем, тому треба бути надзвичайно обережним з ними. В небі літає авіація ворогів - відьми на метлах. Козак Пацюк успішно збиває їх кидаючи в них За допомогою магії снопи соломи, що змочені в смолі і запалені вогнем, але на всіх його не вистачає - відьми кидають на голови козаків горщики з вогнем, або просто хапають козака, піднімають його вгору і звідти кидають вниз. Козаки - характерники, котрі на соколів перетворюються, чинять шалений опір - вони злітають в небо і атакують відьом. Остап і Андрій гідно б'ються з ворогами, вони допомагають один одному, Тарас встигає побачити їх бій, він задоволений діями своїх синів. Козак Левко б'ючись двома шаблями схожий на смертоносний смерч. Вакула, Вертихвіст і амазонки вчасно з'являються на полі бою, вони активно б'ються і сили ворогів меншають, аж поки не зникають зовсім. Перемога. Козаки знову збираються на Майдані. Спочатку Гетьман дякує всім за гарний бій, окремо каже про Остапа і Андрія, що вони перший день на Січі, а показали себе справжніми воїнами, дякує за це Тарасові. Також Гетьман каже про амазонок, що вони хоч і жінки, але в бою не поступаються чоловікам і, що, можливо, для їхнього племені Запорожці зроблять виключення з свого правила не допускати жінок на Січ. Останнім відмічають Вакулу, його варто покарати, але своїми діями він допоміг війську. Тепер треба вирішити що робити далі. Допитують чорта і той, як слуга Вакули, розповідає, що це була тільки перша хвиля, розвідники, за ними йде велике військо завдання котрого не Запорізька Січ, а Місто-на-Пагорбах . Що сили ворогів збираються в місті котре нечисть захопила вже давно готуючись до війни. Тарас каже, що вважає за потрібне прямо зараз йти війною на захоплене нечистю місто, але Гетьман вважає за потрібне швидко йти до Міста-на-Пагорбах, щоб повідомити про небезпеку і порадитись як діяти далі. Гетьман вирішує відправити Вакулу з Вертихвостом, Левка і ще кількох козаків до Міста-на-Пагорбах, а все військо має йти на місто захоплене нечистю. Вся Січ починає рухатись, готуватись до походу.

БАШТА ЧАКЛУНА

Басаврюк намагається прочитати Грамоту, але у нього не виходить. Басаврюк викликає одного з своїх пращурів, котрий хижо на нього дивиться і каже, що він мучить його і пращурів його своїми гріхами. Басаврюк відповідає, що і він сам і родичі його грішники, просто він більший грішних з усіх, але саме він знає як звільнити своїх померлих робичів від відповідальності. Він хоче переписати Грамоту. "Це найстрашніший гріх", з усіх котрі ми всі зробили, але все одно будемо покарані, тож переписуй, відповідає померлий пращур. "Як мені прочитати Грамоту?", запитує Басаврюк. "Це можна зробити тільки в Місті-на-Пагорбах", відповідає пращур. Басаврюку це не подобається, бо захопити Місто-на-Пагорбах важко. Пращур каже, що часу залишилось мало і, або Басаврюк знайде сповіб вирішити проблему, або і він і всі родичі його будуть мститися Басаврюкові за муки котрі він постійно робить їм. пращур зникає, а Басаврюк оскаженіло намагається прочитати Грамоту.

Місто-на-Пагорбах

Вакула, Вертихвіст, Левко та кілька козаків приїжджають до Міста-на-Пагорбах. Місто вражає їх своєю величчю та дивовижною красою. Воно різне за архітектурою, але і в цій різності легко побачити дивовижну рівновагу. Це дивовижне місто. Тут святі люди поруч живуть із відьмами і чаклануи. Тут багаті ходять поруч з бідними, тут ті хто заробляє хліб руками живуть поруч з тими хто заробляє його розумом своїм, або магією. Кожен має гідність, кожен має честь і право голосу, ніхто не може сказати комусь: "замовкни". Це місто рівноваги, балансу. Тільки тут можна зруйнувати світ. Тільки захопивши це місто можна переписати Грамоту. Вулиці Міста-на-Пагорбах заповнені мешканцями, тут живуть різні істоти і створіння. Тут можна побачити звичайну людину котра спілкується з магом, не буває і без сварок бо жінки завжди жінки і от уже молода чаклунка свариться з дівчиною і вони починають жбурляти одна в одну, що під руку попаде і летять через паркан яблука і камінці в чаклунку, а та відповідає магічними кулями кожна з котрих, потрапляючи в суперницю перетворює її, на деякий час на жабу, змію чи просто дерев'яну колоду. Край цій суперечці покладає військовий, він просить припинити сварку, але дві жінки розійшлися і їх гнів перекидається на нього, вояк швидко тікає, а жінки, що п'ять хвилин тому ще сварилися, весело кричать йому навздогін образливі слова і нахваляють одна одну: "як ти красиво влучила йому в голову. А ти також молодець, це ж треба, перетворила його на свиню. Мої чари не перетворюють, а проявляють сутність людини. Тобто ти хочеш сказати, що я жаба?". Сварка починається знову, але друзі поспішають до Вельможи. Він один з чотирьох Князів міста. До нього першого йдуть всі люди котрим потрібна допомога, або захист, так само як маги йдуть до Князя магів. Вельможа, великий огрядний дядько, приймає їх в своєму величному палаці, що стоїть на Майдані, в центрі Міста-на-Пагорбах. На цьому ж Майдані розташовані й будинки інших Князів так, що утворюють правильний квадрат навколо кола - Майдану. До Майдану з усіх боків спускаються вулиці і вулички таким чином, що згори все це подібне на сонце - Майдан - сонце, вулиці - проміні. Вельможа радо зустрічає гостей і уважно вислуховує їх. Він здивований, що комусь спало на думку захопити Місто - на - Пагорбах, да таке іноді траплялося, але дуже давно, саме для того, щоб цього більше не було тут і живуть в мирі і злагоді всі народи і нації. Але Вакула з друзями наполягають на своєму і, як доказ показують Вертихвоста котрий підтверджує то, що вони сказали. Вакула розпитує Вельможу про свого батька, але той не знає де він. Вельможа погоджується зібрати Раду Князів. Зала де відбувається Рада Князів кругла, В центрі розташовані качелі з чотирма сидіннями, так, що доповідач має стояти в центрі. Коли хтось з князів отримує перевагу баланс змінюється і його сидіння піднімається вгору тим самим опускаючи сидіння опонента вниз. Доповідачеві і іншим важливо зберігати рівновагу і баланс. Якщо доповідач падає, з качелі, то рішення взагалі не приймається і всі очікують коли з'являться додаткові факти котрі допоможуть врівноважити всі сили і думки. Головне втримати рівновагу в суспільстві, врахувати всі думки. Починається Рада, Вакула стає в центр качелі, а Князі сідають на свої місця. На диво, їх вага та розмір ніяк не впливають на положення качелей, вони не реагують на вагу тіла Князя, великий важкий Вельможа, маленька, навіть тендітна Князь відьма, середнього зросту, але старший за всіх

Князь-маг-хімік і маленький, наче карлик, але дуже сильний Князь людей - майстрів, всі знаходяться на одному рівні, всі однаково важливі. Вакула ще раз розповідає свою історію і тут проявляється справжнє становище, рівноваги насправді нема, кожен грає в свої політичні ігри, кожен тягне ковдру на себе, взаємні образи і звинувачення. Всі вже забули про причину Ради, всі обговорюють свої особисті речі. Качелі хитаються вгору і вниз, Вакулі все важче втримуватись на них, аж поки він не втримується і падає на підлогу. Рівновага одразу відновлюється. Князі кажуть, що сьогодні вони не можуть винести рішення, вони не впевнені в тому, що зі Сходу дійсно йде небезпека і, що козакам, котрі пішли воювати дійсно потрібна допомога. Треба щоб минуло трохи часу, треба мати додаткову інформацію і вже потім звону збиратися на Раду. Вакула заперечує, але Вельможа каже, що саме такий принцип і дозволив утримувати баланс протягом багатьох років і саме це стало запорукою довгого миру, вони не можуть пристати на чийсь сторону не урахувавши думки інших. Вакула питає, "що ще треба щоб вони зрозуміли яка страшна небезпека насувається на світ?", "Щось дійсно важливе має статися", відповідають йому. Вакула сердиться, але робити нема чого і він погоджується почекати.

Місто троянд і каменю

"Колись в цьому місті квіти цвіли чарівні. Таких квітів ніде не побачиш, Трояндами називаються". Місто стоїть посеред широкого степу, височіє над степом териконами, промисловими спорудами рештою. Якщо Запорізька січ - місце Сили, Місто - на - Пагорбах місце енергії, то це місце промисловості. Це місто колись належало працьовитим людям, але Чаклун обдурих їх і Місто наповнилося нечистю. Деякі з мешканців зміг втекти, деякі, хто суперечив загарбникам, були вбиті, а решту просто зробили рабами. Люди живуть в печерах і шахтах, а нечисть в палацах. Військо козаків наближається до міста захопленого нечистю. Це військо помічають шпигуни і звістку про його наближення передають таємними, вузькими, підземними ходами. Настає вечір коли козаки підходять до стіни Міста. За ними стежать з оборонної стіни. Поруч з старим упирем стоїть Солоха - мачуха Вакули. Вона уважно вдивляється в козацьке військо. Дивиться на них з ненавистю. Місто починає готуватись до оборони Тарас збирає нараду і козаки вирішують як вони воюватимуть з нечистю. Козаки розсипаються навколо Міста і роблять пастки й засідки. Настає ранок. Назустріч козакам з Міста виходить військо нечисті. Починається бій. Андрій, під час бою, дуже яскраво себе показує, він нехтує безпекою, він врубається в саму гущину бою, встигає все і всюди і його допомога завжди є вирішальною на тій чи іншій ділянці бою. Козаки дякують Андрієві, Тарас помічає дії сина і з гордістю дивиться на нього. Дії Андрія помічає і стара жінка, що стоїть на стіні Міста.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Вакула з друзями гуляють містом і роздивляються всілякі дивовижні речі, але найцікавіше відбувається на ринку, тут зібрані всі. Це схоже на сорочинський ярмарок, але тут торговці стоять в кам'яних лавках, тут все набагато дорожче, але й різного товару набагато більше. Тут же, поруч розташовані квартали Майстрів, де вони виготовляють свій товар на продаж і де контрабандисти мають свої схованки. В кварталі Майстрів Вакула одразу йде до вулиці ковалів де з цікавістю дивиться як працюють місцеві, як ті використовують магію і додають до металу дивовижні зілля. Вакула цікавиться технологією, але на відміну від Січі, де кожен був радий поділитися своїми секретами, місцеві ковалі ввічливо, але твердо кажуть, що це не його справа, бо кожен має свої секрети, котрі напрацьовані в родині за багато років. Вельможа запрошує їх на вечірки і всі радісно на них ходять.

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮ

Нечисть намагається прорвати облогу, зав'язується бій. В цьому бої яскраво проявляються навички козаків з бойового гопаку. Котрі монтуються з сценами танців, Гопаку на весіллі. Нечисть програє бій і швидко тікає до Міста. Козаки сміються, женуть нечисть назад. Козаки намагаються з наскоку взяти місто, але оборона Міста сильна, і козаки швидко розуміють, що швидко місто не захопити. На раді козаки вирішують взяти Місто в облогу.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Друзі повертаються на ринок де зустрічають старого товариша Левка котрий каже, що у відомого полковника сьогодні весілля, і він запрошує товарищів з собою, всі радо погоджуються. Це дивовижне весілля, всі разом і люди й відьми і козаки і купа різної іншої живності. Тут же на весіллі Вакула знайомиться з другом батька нареченої паном Данилом, його дружиною Катериною і їх маленьким сином. Вакула замріяно на них дивиться. Він каже, Левкові, що кращої долі для себе не бачить він хоче мати невеличкого хутора на котрому сам собі буде хазяїн. І щоб у нього дружина була і купа діточок, Левко каже, що таке життя не для нього, він любить подорожувати і жити весело, а жінки веселошам завжди заважають. Всі співають, танцюють п'ють і їдять, все мирно і весело, аж поки всі не усвідомлюють, що серед них є той, хто не може брати участі в веселошах. (Басаврюка помічає Кобзар, третім оком). Басаврюк в своєму звичайному вигляді, але він помічає свою доньку і її чоловіка і намагається сховатись від них. Басаврюк зайшов тихо в Місто-на-Пагорбах. але щойно він дістав Грамоту, як його підхопив веселий натовп людей і закружив, закрутив, затанцював і виніс його прямо на весілля, де вже все танцювало, співало, і сміялося. Це чоловік середнього віку, котрий начебто веселий, але веселитись з усіма він не може, то впаде під час танцю, то розіллє на себе, або сусіда напій, то виверне на землю тарілку з галушками. Всі звертають на нього увагу, музика припиняється, і раптом чоловік змінює свою зовнішність, з нього наче з картини, шар за шаром злущується фарба поки не залишається його справжня, внутрішня суть, він перетворюється на страшного дідугана. Це страшний Чаклун котрого давно мріють схопити всі чесні маги, відьми і люди. Чаклун клацає зубами і зникає в диму. Вакула помічає, що чорт якось дивно себе поводить, він розпитує його і той каже, що це і є хазяїн мачухи Вакули котрій служив чорт.

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮ

Місто в облозі. Нечисть надсилає зі звісткою до Басаврюка триголову курку-мутанта. Один зі старшини козаків-характерників козак Кочет бачить курку і перетворюється на сокола і мчить за куркою. Наддоганяє її і в повітрі починається бій. Курка, маючи три голови, має значну перевагу, але Кочет не здається.

Хутор пана данила

Сердитий Басаврюк повертається на подвір'я і чіпляється до Катерини, що вона без його дозволу поїхала з хутора до Міста-на-Пагорбах, на весілля. Пан Данило каже, що тепер він відповідає за Катерину і це він вирішуватиме, що і коли вона робить, і він за це відповідає. Сердитий Басаврюк каже, що не буде слухати молодого з губами в молоці матері, хлопчика. між Басаврюком і Данилом зав'язується бій на шаблях. Басаврюк ранить Данила і той бажає стрілятися, але Катерина вмовляє його припинити бій погрожуючи втопитися і залишити його сина самим на цьому світі. Басаврюк, краєм ока, бачить, що на дереві ховається скривавлена курка-мутант. Він розуміє, що у нього є важливіші справи ніж бій. Данило пропонує Басаврюкові мир, вони тиснуть один одному руки. Але ані Данило, ані Басаврюк не задоволені цим миром. Басаврюк наче робить послугу Катерині, морально він наче виграв.

Башта чаклуна

Басаврюк йде до своєї башти, до нього прилітає курка у котрої не вистачає однієї голови. Курка передає повідомлення про облогу Міста Троянд і Каменю. Басаврюк викликає до себе Вія.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Вакула поспішає до залу Ради і викликає Князів туди. Вертихвіст, виконуючи завдання Вакули, стежить за Чаклуном і бачить як той зустрічається з кимось. З ким саме і про, що вони говорили Вертихвосту не вдається зрозуміти - вони використовують магію настільки сильну, що навіть він не може крізь неї пробитися, але сам факт, що Чаклун має спільника в Місті-на-Пагорбах свідчить про велику небезпеку для міста. Рада вирішує, що поява Чаклуна, ще нічого не означає, що цього факту недостатньо, щоб починати активні дії. В залу Ради влітає поранений сокіл. Сокіл збиває Вакулу з центру качелей і перетворюється

на козака-характерника. Кочет каже, що військо козаків оточило Місто захоплене нечистю і що він перестрів курку котру послали зі звісткою до Чаклуан, що поки він летів він бачив купу нечисті, що йде на допомогу нечисті і великі війська, що готуються до атаки на Місто-на-холмах. Козак слабшає і падає на підлогу.

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮВ

В Місті починається голод. Нечисть не має чим годуватись і тому починає їсти людей-рабів. Козаки вихваляються один перед одним своїми героїчними вчинками та захопленими в бою зброєю, та іншими трофеями. Тарас збирає раду щоб вирішити, що робити далі, бо козаки не звикли довго тримати облогу. Рада вирішує зранку штурмувати Місто. Андрій, вночі, коли всі поснули, не може заснути. Він нервується, вирішує перевірити готовність своєї ділянки бою (з пастками) до завтрашнього бою. Раптом він помічає жіночу постать, що ходить по полю, він виймає шаблю, щоб вбити її, але розуміє, що це старенька жінка. Вона каже йому, що його обдурили, що вони, мешканці Міста, непогані, але вони всі помирають, і що її панночці потрібна їжа. Андрій, не вірить їй, але вона така слабка і так гірко плаче, що серце його не витримує, він не вірить їй остаточно, але хоче побачити все на власні очі. Жінка каже йому, що він в повній небезпеці, що якщо він візьме з собою кілька хлібин то вона і заведе його непоміченим у Місто і, якщо він забажає, виведе його звідти. Андрій сміється: "звичайно моїм бажанням буде вийти з цього міста щоб потім, завтра знову зайти до нього, але вже на коні і через центральні ворота". Жінка мовчить, Андрій почуває себе справжнім героєм, він сам за все відповідає, він різко йде до возу, бере кілька хлібин і разом з жінкою йде табором. Тарас прокидається і бачить Андрію і жінку, він здивовано на них дивиться. Андрій переляканий дивиться на батька і не помічає старої котра робить рухи руками, наводить морок на Тараса і той засинає. Андрій радіє, що батько нічого не помітив і разом з жінкою йде до Міста. Жінка показує Андрієві підземний прохід під оборонним валом. Разом вони йдуть вперед, жінка веде Андрія до Міста. Андрій вдивляється вперед, в коридор, на кілька кроків освітлений дивною лампою жінки і помічає маленьку товстеньку постать середнього зросту, що швидко прослизає попереду. Андрій питає хто це?, але Жінка, котра видно, що дуже сердита, каже, що пацюк напевно, або підземна жаба. Андрій мовчить і вони скоро виходять на поверхню. Андрій бачить, що Місто виглядає зовсім не так як він собі уявляв. Стоять білі палаци, на вулиці лежать непритомні красиві люди. Андрій здивовано оглядає все навколо, не вірить своїм очам. Зі стіни дивиться на табір козаків і бачить його наче щось інфернальне. Андрій дивиться на Жінку і та веде його до найкрасивішого палацу. Андрій почувається непевно в простому вбранні, але Жінка тягне його за собою. Вона входить до кімнати і заходить за занавіску звідки до Андрія виходить прекрасна, але дуже стомлена панночка, Андрій питає, а де Жінка, панночка каже, що вона старенька і дуже стомилась і що вона відправила її відпочивати. Андрій годує панночку, та їсть мало і обережно. Вона дивиться на Андрія великими зеленими очима і Андрій закохується в неї. Вони розмовляють і Андрій клянеться, що воюватиме за Місто, бо побачив, що його дурили весь час, він побачив на власні очі, що його дурили. Панночка посміхається самими губами і кладе голову на плече Андрієві, він нахиляє своє обличчя на її лоба, вона піднімає погляд на нього і вони цілуються. В цей момент до кімнати панночки входить статний воїн в коштовного обладунку. Андрій піднімається, вітаючи його. Панночка знайомить їх, воїна вона називає своїм батьком. Той уважно дивиться на Андрія і каже, що вдячний йому і, що йому треба повертатись до своїх. Андрій заперечує і каже, що віднині свої для нього тут. Чоловік тричі пропонує Андрієві піти, а той тричі відмовляється. Воїн плескає в долоні і з усіх боків до Андрія підходять карлики котрі одягають його в дорогий обладунок. Воїн плескає Андрія по плечу і каже, що час готуватися до бою, шойно повернувся птах з гарною звісткою - військо йде на допомогу Місту. Андрій стурбовано стискає руківник своєї шаблі. Воїн запрошує Андрія на стіну дивитись як військо вбиватиме козаків.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Рада вирішує, що цих свідчень достатньо для активних дій і наказує Вакулі знайти Козака Грицька і місце де Чаклун ховає Грамоту. Однак Рада проти того, щоб відправляти військо на допомогу козакам, на їх думку вона мають повернутися в Місто-на-Пагорбах і захищати його. Якщо це не можливо, то Місто буде захищатись самостійно. Вакула, Левко,

Вертихвост і кілька городян - Майстер і Маг вирішують спуститись до Пекла, віднайти Грицька, а потім вже, спільно, шукати Чаклуна - шлях через Пекло швидший ніж Землею. Друзі вирушають в дорогу, Місто - на - Пагорбах готується до оборони.

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮ

Зі стіни видно весь козацький стан, що купається в тумані. Андрій бачить як зі сходу до нього тихо суне військо. За Андрієм уважно спостерігає Воїн, він готовий, якщо Андрій закричить, вбити його, але Андрій міцно стулив уста, він зблід, стурбовано спостерігає як козаків починають вбивати і брати в полон. В козацькому стані свалка, ніхто нічого не розуміє, Тарас зі скакун з воза на котрому спав і одразу ж починає корчити ворогів, але вони не бажають битися, вони просто бажають затримати основні частини козаків поки велику їх кількість повбивають, розчищають собі шлях до міських воріт, або візьмуть у полон. Бій програно, військо нечисті швидко входить в Місто. Козаки дивляться на нього збентежені несподіваною атакою. Але часу немає, збирається швидка рада, щоб відкоригувати план бою. Тарас поспішає, вислуховує свою старшину, чи все готово, а коли настає час доповідала Андрієві Тарас помічає, що того нема. Тарас розпитує всіх чи не бачив хто Андрія?, але ніхто не знає. Остап каже, що серед вбитих його нема. Тарас думає, що Андрія нечисть взяла в полон. В місті козаків ведуть вулицями, з усіх боків в них летить всіляких непотріб, але козаки не ходять голови, йдуть вперед. На площі до них виходить Андрій і каже, що їх як і його надурили, що насправді це прекрасне Місто і, що місцеві володарі піклуються про народ. Козаки сміються з того, що він каже і Андрій наказує вивести їх на захисний вал і стратити перед всім козацьким військом. Тим людям - рабам котрі жбурляють сміття в козаків нечисть жбурляє, наче собакам, шматки їжі. Це коридор з одного боку йдуть козаки, потім стоять раби, потім за металевим парканом стоїть нечисть котра годує рабів з лопат. Раби кидаються за їжею, б'ються. Важливо. Козаки прийшли в Місто щоб вигнати нечисть і звільнити рабів. Вони про це часто говорять. Нечисть, під час бою часто ховається за спинами рабів. Нарада козаків закінчується. До намету забігає козак котрий каже, що на вал вивели козаків. Всі швидко біжать до валу. На валу стоять козаки, у них високо підняті голови, їхні побратими кричать їм слова підтримки. Нечисть, посміхаючись, страшує полонених козаків, це призводить до обурення всіх козаків, вони кричать прокльони і викликають на бій нечисть, в цей момент відчиняються інші ворота і на козаків суне військо на чолі котрого їде Андрій. Остап помічає брата, показує на нього Тарасові, той збентежений, згадує ніч і як він бачив Андрія поруч з якоюсь старою жінкою. Він в розпачі, але часу немає, треба приймати бій. Козаки швидко перелаштовуються і готуються до бою. Тарас віддає накази. Бій починається. Позиція у козаків не вигідна - вони затиснуті між міською стіною і військом, їх б'ють з двох боків, багато вже козаків полягло славною смертю. Тарас бачить як Остапа впіймали кілька ворогів, він скинув їх, але вони знову навалилися, він бачив, як Остап потонув в морі ворогів. Багатьох взяли в полон - Амазонка, Пацюка. Тарас бачить, що військо козаків тане на очах, він віддає наказ залишити поле бою. Козаки, покинувши все, хто на коні, хто на возі, хто пішки тікають. Тарас с кількома козаками захищає відхід своїх воїнів. Бій закінчено, на полі залишилися тільки кілька козаків на котрих полює нечисть. Андрій стоїть на стіні і бачить як Тарас відступає від Міста. Андрій посміхається і йде до палацу панночки. Його зустрічає стара Жінка котра привела його в Місто. Андрій каже, що бажає поговорити з панночкою, повідомити їй гарну новину - Місто звільнено. Жінка радо посміхається і перетворюється на панночку. Андрій тягнеться до панночки губами, але вона зупиняє його, Андрій розплющує очі і бачить стару. Вона каже, що поцілує його коли він приведе до неї Тараса. Андрій здивовано дивиться на стару, та регоче і кілька разів змінює зовнішність зі старої на молоду. Андрій розуміє, що його надурили. Він вибігає з палацу, сідає на коня і виїжджає з Міста. Дорогою він бачить як нечисть знущається з людей, полонених. З валу, йому навздогін, стара відьма, гидко плсміхаючись, кричить: "привези мені Тараса і я тебе поцілую". Андрій стрімголов мчить за Тарасом. Навздогін Андрію стара відьма надсилає кілька десятків упирів на конях. Андрій знаходить Тараса на березі широкої річки. Тарас самотужки стримує велику ватагу упирів. Поки Андрій встигає під'їхати Тарас добиває їх всіх. Він дивиться на Андрія, підозрює, що той буде його атакувати, але Андрій сходить з коня і каже, що його обдурили, що він помилився. Тарас мовчки слухає Андрія. Нарешті

Андрій закінчив. "Я тебе народив, я тебе й вб'ю". Тарас вбиває Андрія, в цей момент його захоплюють упирі, що мчали навздогін Андрію. Вони оточують Тараса. Широкою річкою пливають човни з пораненими козаками вони дивляться назад, де на високому березі горить розлогий дуб, в полум'ї проглядається фігура Тараса.

БАШТА ЧАКЛУНА

Басаврюк бачить, що Вакула з компанією наближається до дуба в котрому є прохід до Пекла і завалює прохід камінням

пошук входу до пекла

Друзі шукають вхід до Пекла, Чорт каже, що найближчий вхід в Пекло знаходиться в старому дубі. Друзі знаходять дуб, але прохід завалено камінням. Вони не знають куди йти далі, намагаються прибрати каміння, але його стільки, що їм і за рік не впоратись. чорт наче собака винює прохід, намагаючись відчутти запах рідного Пекла. Наступає вечір і друзі вирішують почекаати до ранку, а там вже вирішувати, що робити далі. Козак Мамай сідає поруч з дубом і починаю співати пісень : "я не кобзар, ще не маю такої честі позбутися зору і стати справжнім кобзарем, якщо Бог дасть свою ласку і позбавить мене зору і відкриє моє третє око, я стану справжнім кобзарем".

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮВ

В Місті захопленому нечистою полонених готують до страти. Першим буде Пацюк. Його обв'язують ножами й ріками, щоб під час падіння вони зашкодили йому, і скидають в шахту. Наступною має бути Амазонка. Пацюк, падаючи в шахту, застосовує магію і ножі розлітається в різні боки, розрізають пути, що утримували Пацюка і він обережно опускається на дно шахти. Наступною падає Амазонка. Пацюк встигає звільнити її і підхопити в повітрі. Таж історія повторюється з усіма полоненими. Всі обіймають Пацюка, радіють. Але той не розділяє їхньої радості, вижити зараз, не означає вижили потім, вони в шахті з котрої немає виходу. "Вихід є, але не для всіх", чують вони голос з темряви, до них виходить низенький дідок котрий уважно дивиться на них. Всі стають в оборонну позицію, але дідок спокійно сідає на камінь і просить їх розказати хто вони такі і куди йдуть. Виявляється, що це підземний дух котрого всі звать Веселий Шубін, захисник шахтарів. Він пропонує їм свою допомогу, на землю звідси він може їх вивести тільки через Пекло. Якщо вони погоджуються то він готовий допомогти. Всі зголошуються на його допомогу.

ПОДОРОЖ ЗА ГРАМОТОЮ

Вночі Левко прокидається і йде під великим зоряним небом до озера. Він бачить постаті поруч з озером і ховається в кущі, стежить за постантями. Це русалки. Здивований Левко спостерігає за тим як вони танцюють і співають. Одна з русалок помічає Левка і русалки хапають його. Левко пручається, але його тримають міцно і несуть на допит до Королеви. Королева допитує Левка, бачить, що він душа чиста і зла не мав. Вона каже, що його треба затримати у в'язниці. Русалки ведуть Левка до очерету і саджають його туди. Очерет набуває сталльної міцності і Левко не може визволитись. Свято русалок продовжується, а Королева то йде зі свята щоб поговорити з Левком. Вона розповідає йому свою історію, що її замучила мачуха відьма і тепер вона не може їй помститися бо відьма ховається серед її подружок - русалок. Левко зголошується їй допомогти. Королева дає йому накидку з думки котра робить цього невидимим для русалок. Левко повертається до свята русалок, ходить поміж ними непоміченим. Королева уважно спостерігає за ним. Левка помічає відьма і лякається, Левко скидає накидку, русалки скаженіють побачивши його серед свого кола, але Левко вказує на відьму, русалки обертаються на неї, хапають і тягнуть до озера щоб втопити. Але відьма не тоне, вона виривається злітає вгору і тільки стріла лучника. Це Вакула побачив, що Левка немає в таборі і пошов його шукати. Стріла пришпилює відьму до верби де та залишається стояти бо не може звільнитись. Русалки міцно прив'язують її ноги до землі і вона зречення на то, що стоятиме тут поки верба не поглине її тіло. Верба поглинає тіло відьми і Королева Русалок дякує Левкові і Вакулі. Вакула розпитує чи не знають русалки щось про долю його батька, але вони не знають. Королева дякує за допомогу і розпитує друзів куди вони йдуть, довідавшись, що до Пекла вона каже, що через дуб вони туди точно не потраплять, але вона знає шлях під водою і допоможе їм.

Вакула розуміє, що його вірний кінь Булат не може піти з ними і він прощається з ним. Сумний Булат стоїть на березі. Над кожним з друзів русалки надувають повітряну кулю і так опускають їх під воду щоб підводними печера ми провести до Пекла. Вони освітлюють шлях в печерах магічним вогнем (очерет зрілий?)

Шахти

Гурт на чолі з Шубіним йде до пекла. Дорогою вони потрапляють до печери скарбів де кожен може отримати все, що бажає, але залишиться тут назавжди. Пацюк сміється: "от вона доля козацька, вже й до пекла не пускають, зваблюють різними смаколиками".

Башта чаклуна

Басаврюк намагається прочитати Грамоту, використовує різну магію, але нього нічого не виходить. Басаврюк викликає душу своєї доньки щоб використати її в магії і прочитати таку Грамоту. За цим, з дерева, через вікно стежить Данило, він здивований, нахилиється вперед, гілка за котру він тримається рукою, ламається і він падає на землю. Душа доньки лякається цього звуку і тікає. Басаврюк оскаженіло виглядає з вікна. Данило піднімає очі від землі на котру впав і холодне від жаху, поруч з ним, з-під землі, вилазить мрець, а потім ще один і ще один. Мерці не звертають уваги на чоловіка, вони дивляться, голодними очима, вгору туди де з вікна виглядає Басаврюк. Мерці зі стогоном піднімаються з землі і тягнуть свої руки-кістяки до Басаврюка. Басаврюк не помічає Данила, він думає, що галас спричинили мерці. Він лякається, кричить: "я вам не дамся, я знайду, я прочитаю і звільню вас і себе від кари!". Наляканий Данило тікає через ліс додому. Данило пробігає повз мерців, але їх погляді прикуті до червоного вікна башти.

ХУТОР ПАНА ДАНИЛА

Данило пробігає додому і розповідає дружині про то, що батько її страшний грішник і чаклун. Коли Басаврюк приходить додому, Данило зі своїми козаками хапає його і закриває в підвалі. Басаврюк обманює доньку і вона звільняє його. Басаврюк жорстоко мститься родині своєї доньки і тікає до башти.

БАШТА ЧАКЛУНА

Басаврюк бачить, що військо козаків розбите, радіє з цього, але він не може побачити другу команду, що йшла до Пекла через дуб. Він безрезультатно шукає їх, а вони пливуть підземними печерами до входу в Пекло.

Пекло

Друзі пливуть підземними, наповненими водою, печерами. Нарешті вони допливають до місця є кам'яний, наповнений повітрям, мішок. В цьому мішку (печері) вхід до пекла. Друзі піднімаються на невеличкий майданчик. Вони дякують русалкам, а Королева використовує магію і забирає всю воду з одягу друзів. Зібрану воду королева збирає в невеличку колбу котру вішає собі на шию як кулон. Королева каже, що відтепер русалки мають обрати собі іншу королеву, вона, на знак вдячності за допомогу, піде з Левком і допомагатиме йому. Русалки повертаються додому, а Королева з іншими, через коротку печеру, входить до Пекла. В пеклі вони бачать Чортів котрі ведуть грішників до котлів. Вертихвіст ледь не танцює: "на землі добре, а в Пеклі все одно краще". До друзів чіпляються чорти, вони сердяться, що люди потрапили до пекла живими без рішення по тому як саме їх треба карати. Чорт Вертихвіст пихато дивиться на своїх сородичів, бо думає отримати одразу нагороду за то яких людей, які душі дл пекла привів. Левко каже, що не піде без свого побратима Грицька. Головний чорт сміється і каже, що тоді ніхто з них вже не побачить землю. Вакула запитує у Чорта чи знає він щось про його батька, але той каже, що батько до Пекла не потрапив. Також він карає Вертихвоста німотою, щоб багато не базикав про свої досягнення. Чорт дає наказ схопити друзів і до них, з усіх боків, мчать чорти. Вони оточені, а Вертихвіст не може сказати ані слова. Багатьох друзів схопили і зв'язали. Королева русалок починає стріляти, використовуючи воду з колби, в котли де мучать грішників. Від одного пострілу одразу по 10 котлів гаснуть і чорти не можуть розпалити полум'я знов. Грішники починають вилазити з котлів, а чортів на всіх не вистачає. Головний чорт каже що погоджується показати де утримується Грицько. Одні грішники вітають

козаків, інші клянуть, дехто запитує про своїх родичів, хтось передає вітання, а деякі клянуть їх і кажуть, що скоро поміняються з ними місцями. Друзів звільняють і ведуть повз довгі ряди котлів до великих дверей поруч з котрими стоять двоє великих чортів зі зброєю. "Кого і від кого охороняють в пеклі?". Чорт проводить друзів в окрему залу де сидять козаки. Це козаки котрим чуби повідрізали і Бог, через це, не зміг їх витягнути з Пекла. Ці вправні рубаки і в Пеклі не дають нікому спокою, вони наче горілку п'ють з золотих кубків смолу і постійно вимагають додати вогню під котел. Чорти котрі тут служать забігані, а козаки ще й хвости їм крутять. Чорти були б раді позбутися їх, але куди ж їх далі відправити? Пекло це ж край! Левко знаходить Грицька і той знайомить його зі своїми новими побратимами. Левко вимагає звільнити Грицька, але той каже, що його неможна звільнити, можна тільки виграти в карти. Левко погоджується грати "Душа на Душу". І програє одного за одним своїх друзів. Нарешті залишається тільки він і Вакула. Левко програє і Вакулу, але вирішує сам зайняти його місце в котлі. Вакула пропонує зіграти, чорт сміється і погоджується. Вертихвіст намагається щось пояснити Вакулі, але чорт окрім мовчанки напускає на Вертихвоста ще й параліч, такий, що Вертихвоста скручує наче рогалик. В цей момент двері злітають і в залу вривається Пацюк і амазонки. Пацюк бачить що Вакула грає в карти і сміється. "Хто ж правил не знаючи з чортами в карти грати сідає?, ти ж наче з нечистим поруч був, а нічого не навчився. Плюнь в карти". Вакула плює в карти і разом виграє всіх своїх друзів і Грицька. Козаки що залишилися прощаються з Грицьком, шкодують що мають розійтись, але обіцяють вправно за нього крутити чортам хвости. Чорт сердиться і виганяє козаків з пекла. "Щоб вас тут не було ніколи!". Чорт йде до пекла, а на дверях лишає напис, "Козаків до пекла не пускають".

Подорож до башти чаклуна

Друзі виходять з Пекла. В цей момент Амазонка звертає увагу на Левка на котрого вже мала свої плани Королева. Левкові також більше подобається Королева, але й увага Амазонки йому приємна. Грицькові, в свою чергу, сподобалась Амазонка і він обурюється на друга, що той не дасть їй одразу зрозуміти, що не буде з нею і не дає шансу йому пошукати щастя з нею. Левко посміхається собі в вуса, Амазонка і Королева кепкують одна з одною, а Пацюк сміється: "гарні діти у вас будуть, у одного з хвостом, а у іншого донька котра його лупитиме", "які діти?" одночасно питають Левко і Грицько чим образу налаштовують Королеву і Амазонку проти себе і з того часу вони стають найкращими подружками. Чоловіки сміються з цього чим ще більше налаштовують жінок проти себе.

БАШТА ЧАКЛУНА

На Місто-на-Пагорбах суне велике військо. Басаврюк керує ними на відстані зі своєї башти за допомогою зірки котра дозволяє бачити на великій відстані і віддавати упирам накази. В цей момент починається велика навала на Місто-на-Пагорбах.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Городяни готуються до оборони. Вельможа спочатку радісно очікує на навалу упирів і дає наказ своїм воїнам контролювати браму, щоб відчинити її ворожим військам

БАШТА ЧАКЛУНА

Команда друзів виходить з підземелля і йде до башти, їм чинять опір кілька упирів котрі наче садівники ходять навколо башти і як бур'ян виривають кістякі мерців котрі тягнуть їх до башти. Упирі намагаються чинит опір команді, але друзі швидко вбивають їх і забігають до башти. Коли друзі вбігають до башти, Басаврюк чує їх і відволікається від бою.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Навала вщухає і захисники Міста-на-Пагорбах можуть перелаштувати оборону і підготуватися до нової атаки. Вони навіть намагаються самі атакувати деморалізованих упирів, але тих дуже багато, тому городяни вирішують просто міцніше закріпитися с Місті. Вельможана дає наказ рубати нечисть

БАШТА ЧАКЛУНА

Друзі піднімаються сходами нагору, Басаврюк скаженіє, але вирішує не витратити на них час, він чекає поки вони піднімаються до нього, регоче. Басаврюк каже, що всіх їх чекає доля батька Вакули і тікає з башти на збільшеній в кілька разів курці - мутанті. Башта перетворюється на кам'яний мішок, зникають всі вікна і двері. Єдине, що є у друзів це зірка за допомогою котрої вони, як і Басаврюк можуть бачити як гине Місто-на-Пагорбах.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

На полі бою з'являється Басаврюк. Вельможа побачивши його відчиняє ворота нечисті перед цим вбивши керівника свого підрозділу котрий не захотів підкоритися його наказу, одразу інша людина погоджується виконувати всі накази Вельможи і вони разом запускають упирів до Міста-на-Пагорбах. Війська нечисті починають наповнювати Місто. Городяни Міста на Пагорбах здають одну вулицю за іншою. Коли ворогів стискається і городяни тікають в центр міста, на площу, з усіх боків оточену ворогами. Городяни розбирають паркани, будинки і будують барикади крізь котрі нечисть не може пробитися. Чаклун радіє перемозі, він насолоджується видом переможеного міста. В центрі знаходиться Вежа котру треба захопити щоб переписати Грамоту. Різні городяни по-різному чинять опір упирям хто магією, хто міцною рукою, але нечисті дуже багато і городяни вимушені здавати одну вулицю за іншою і відходити до центру Міста-на-Пагорбах. Зброя - бойовий Кріп. Він стріляє сіменами і коли вони потрапляють в голову упиреві Кріп починає активно рости в різні боки, проростає через голову, чіпляється за землю і ворог лишається лежати на землі пришпиленим Кропом до землі. Вельможа виходить з Міста і скаче на коні до Басаврюка, вклоняється йому і каже, що Місто тепер лежить біля його ніг. Чаклун не зважає на нього, він спостерігає за боєм, каже своєму рабу щоб той видав Вельможі належну нагороду за зраду і забуває про нього. Вельможа здивований він мовчки йде за рабом і отримує від нього мішок з грошима (такий самий як отримав Петро в Вечорі на Івана Купала). Вельможа отримує гроші, але він не задоволений ставленням до себе, він роздратовано повертається до Чаклуна, пихато стає перед ним, закриваючи огляд і вимагає поваги до себе, як до друга, до партнера. Чаклун зацікавлено дивиться на Вельможу. Вельможа каже, що зараз його місце поруч з Басаврюком, а потім, після перемоги, він бажає стати єдиним Князем всього Міста-на-Пагорбах. Басаврюк сміється, регоче: "я не тільки каменя на камені від цього міста не залишу, я зітру пам'ять про нього з людської пам'яті, найстрашнішим покаранням в моєму царстві буде згадка про нього, найбільший злочинець здригнеться від жаху коли дізнається, що я роблю з тими хто згадає його". Вельможа хоче щось сказати, але Басаврюк роздратовано маше на нього рукою: "ти отримав належне, ти мені більше не потрібен". Вельможа починає сперечатись, Басаврюк роздратовано киває головою і кілька упирів всмоктуються в тіло Вельможи і він сам перетворюється на упиря, слухняного волі хазяїна.

БАШТА ЧАКЛУНА

Вакула і друзі з жахом дивляться як війська нечисті знищують Місто-на-Пагорбах. Але найстрашніше, що вони нічого не можуть вдіяти.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Війська Басаврюка вже оточили городян в центрі Міста. Городяни чинять відчайдушний спротив, вони ховаються за барикадами, бідбиваються хто чим може. студенти різних навчальних закладів об'єдналися з тим, щоб спільно боротися з навалюю. Але сили нерівні і багато городян вже поранені. небо над Майданом затягнуто чорним димом від котрого червоним відбивається жар від вогню, що охопив все Місто. На колокольні б'ють набат, але нема кого будити всі й так тут.

БАШТА ЧАКЛУНА

Друзі дивляться як гине Місто-на-Пагорбах. Раптом вони бачать, як здалека до них мчить Лицар на коні і на ним ще табун чорних коней серед котрих і Булат Вакули котрого він залишив коли спускався до Пекла. Лицар розбиває башту і друзі на конях мчать небом до Міста-на- Пагорбах.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Раптом з чорного затягнутого димом неба, в землю б'є тонкий як голка сріблястий промінь. потім ще один і ще, і ще. Городяни здивовано дивляться на них. Це "Небесна ворта", воїни котрі ніколи не дадуть Місту загинути. Тут різні воїни, різних епох, всі вони колись загинули за це Місто. Вони образу посилюють оборону, вони користуються звичайною зброєю, але у них вона в кілька разів потужніша. Це стримує навалу, але ворогів все ще багато. інший варіант Раптом з чорного від диму неба на землю б'ють вузькі проміні світла. Один, два, три... Їх стає більше, більше. І з Неба на землю спускається Небесна Ворта. Сотня вічних воїнів котрі приходять на допомогу городянам. Це воїни котрі світлі, вони яскраві, їх видно звідусіль. Ці Лицарі допомагають городянам, бо вони завжди стоять на сторожі правди і Справедливості. Басаврюк скаженіє від такої допомоги і кидає на Місто всі свої сили. Він очікує на перемогу. За полем бою з-під землі вилазять кістяки його пращурів і голодними очима дивляться, не втручаючись в перебіг подій, на бійку. Басаврюк бачить їх і кричить, що вони могли б допомогти, але вони відмовляються: "це твоя справа, а ми просто чекаємо на результат бою".

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

В цей момент і Лицар з друзями прилітає на допомогу оборонцям Міста. Друзі врубаються в гущу боротьби. Вакула сходиться з одним сильним упирем, вони б'ються довго, сили їх однакові. Раптом упир робить випад, такий самий використавши який Вакула переміг на Сорочинському ярмарку Остапа. Вони здивовано дивляться один на одного і Вакула впізнають Вакула батька, а той сина. На Вакулу згори налітає відьма і батько-упир рятує його від смерті. Кілька козаків побачивши це не вбивають його, а беруть в полон і закривають в підвалі будинку, що стоїть на Майдані. Друзі бачать Небесних воїнів і дивуються їх силі, серед інших тут є і Тарас Бульба з синами. Тарас : "Нас в Пекло не пускають, до Раю також, але хіба може бути більший Рай ніж можливість вічно боронити свою землю?". Також на полі бою Вакула зустрічає Христину котра допомагає пораним бійцям. Христина обіймає його каже, що боялася, що він загинув, а їй не потрібно царських черевичків, їй потрібен тільки він. Вона розповідає, що мачуха її виявилась відьмою і намагалася вбити її і батька, але той зміг здолати відьму і що вони тікали від навали нечисті до Міста-на-Пагорбах, але нечисть і сюди дісталася. На полі бою Вакула бачить батька Хрестини, чоловіки радо обіймаються у вирі бою і спільно крошать упирів. "От зять у мене, от жеж зять, золото, Кращого для Хрестини годі й шукати. Як будемо живі точно обруду вас." Лицар мчить за Чаклуном. Чаклун, побачивши Лицаря, лякається і намагається втікти від нього, але це не виходить, Лицар хапає його і несе на самий високий пагорб звідки кидає Чаклуна у прірву. Слідком за Чаклуном з криком "Грамоту віддай!" в прірву летить Вакула. Чаклун падає, але тримає Грамоту, Вакула вчіпляється в нього і душить і вириває грамоту з його рук. Басаврюк намагається вбити Вакулу, але в цей момент в його руку вчіпляється перший мрець, інший в іншу, Басаврюк кричить від болю і випускає Грамоту, Вакула хапає Грамоту, але він падає в прірву і бачить, як на Басаврюка чіпляються один-за-одним все більше мерців, деякі з котрих виходять просто зі стіни прірви. Вакула падає вниз, його підхоплюють кілька соколів, що мчали за ним і виносять нагору. Це козаки - характерники, що врятували його. Нечисть, що атакувала Місто чує скрежет зубів мерців по кістках Басаврюка і сама мчить зжерти його. Вся нечисть летить у прірву - до Пекла. Вакула стоїть поруч з прірвою, тримає Грамоту в руках, а повз нього в прірву летять мільони упирів і іншої нечисті.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

Місто-на-Пагорбах звільнено. Вакула дивиться на Грамоту і бачить ім'я свого батька, він бере шмат обгорілого дерева і викреслює ім'я батька з упирів і вписує в живих. Потім він передає Грамоту Левкові і Грицьку. Левко тримає Грамоту в руках, він дивиться на Русалку і пропонує їй переписати її в живу, щоб одружитися з нею, вона відмовляється, бо полюбила вже своє життя Русалки. Вона королева. Русалка каже Вакулі "навіщо тобі ті царські черевички, візьми королівські, це набагато краще", і дарує Вакулі красиві срібні черевички для Хрестини.

МІСТО ТРОЯНД І КАМЕНЮ

Місто порожнє. Вчорашні раби здивовано дивляться на звільнене від нечисті своє місто. Один за одним починають розпускатися квіти троянд.

МІСТО-НА-ПАГОРБАХ

В Місті-на-пагорбах велике свято. З підвалу виходить батько Вакули, всі здивовані з того, що він був упирем, а став знову живою людиною. Всі дивляться на великий помост де стоять Герої. До Вакули підходять троє Князів і, перед всім народом, просять його стати Вельможею. Вакула погоджується і одразу просить руки Хрестини, вона погоджується. "От жеж зять у мене, ох і зять!", радіє батько Хрестини.

кінець